

Omezení přistěhovalectva a dělnictvo.

Amer. knownothingové namlouvají dělnictvu, že evropské přistěhovalectvo škodí zdejšímu pracujícímu lidu a že by výhodou bylo proněj, kdyby proud vystěhovalecký do Spoj. Států byl zamezen.

Jest ovšem jisto, že vyplynuly by z toho americkému dělnictvu některé výhody, avšak myslíci dělník jest též přesvědčen, že výhody ty převáženy by byly škodami, které by omezení to mělo zapětí. Všobecná nevole zdvihla se v dělnických listech, když vrchní vůdce rytířů práce, Powderly, postavil se do řad nepřátelů přistěhovalectva a súčastnil se štvance, jejímž následkem jest nynější návrh, podaný spolkovému senátu.

Nepřátelé přistěhovalectva užívají všemožných lstí, aby dělnictvo americké dostali na svou stranu, avšak to sotva se jim podaří, neboť my budeme mítí vždy na paměti, že původcem návrhu zákona proti přistěhovalectvu jest senátor Chandler, který za své správy námořního úřadu nestydatě nohami šlapal spolkový zákon o osmihodinové době pracovní. Dále si zapamatujeme, že president Harrison ve svém poselství doporučoval jen "omezení" přistěhovalectva, kdežto stoupenec jeho strany Chandler jest pro to, aby evropským přistěhovalectvům na rok úplně zapovězeno bylo ve Spoj. Státech se usídliti.

Návrh svůj licoměrný ten nepřítel dělnictva odůvodňuje hrozcím nebezpečnostvím cholery a na druhé straně se praví, že bude sem připuštěn každý, kdo přijde navštívit světovou výstavu v Chicagu. Což snad cholera přenáší se jen vystěhovanci, ostatním cestujícím se vyhýbá? Návrh ten není nic jiného než vyplnění vůle amerických vydřiduchů a z části též jimi svedených dělníků, kteří v přistěhovalectvích spatřují své nepřátele.

Tímto strašákem hledí politikáři získati své straně tovární dělnictvo, avšak že by se jim to zdařilo silně pochybujeme. Přistěhovanci jsou skorem ve všech severních státech dosti četní, aby proti úzkoprsé této politice bojovati mohli.

Velmi mnoho zájmů této země sloučeno jest s přistěhovalectvím a závisí na trvání tohoto. Též možno souditi, že strana lidu, jejíž farmerští členové starati se musí o to, aby pozemky v ceně stoupaly, opře se vším úsilím každému zákazu přistěhovalectví.

Vůdce dělnictva mají nyní povinnost, aby zaujali rozhodné stanovisko a předlohu Chandlerovu jako škodlivou označili. Hnutí továrního dělnictva má hlavní svůj poklad v přistěhovalectvu a nynější sjezd federace práce ve Filadelfii neměl by si nechat ujíti příležitost, aby ukázal, že umí si vážit zasluh přistěhovalectva o tuto zemi a o dělnické hnutí zdejší.

Přístup do Spoj. Států měl by se zakazati jen takovým živlům,

kteří skutečně hrozí, uškoditi blahobytu zdejšího dělnictva, když by ve velkém množství sem vnikli. Z tohoto stanoviska mohlo by snad dělnictvo souhlasiti s omezením přistěhovalectví nejnižších vrstev Italů a Číňanů. Avšak více ne.

Kdyby skutečně byl zákon, jímž by stěhování do Spoj. Států bylo zakázáno, nastala by v dělnickém hnutí americkém roztržka, která by po leta dělnictvo dělila na dva tábory a učinila by je tak málo-mocným, že zisk, kterého by snad dosaženo bylo zákazem tím, de-kráté by byl převážen škodou, která by způsobena byla roztržčením dělnických bojovníků. Potom by kapitál s novou odvahou a chutí postoupil boj s nesvorným dělnictvem a útoky jeho setkaly by se s větším výsledkem, když dělnictvo vnitřními spory by bylo rozdvojeno a oslabeno.

Vůdce dělnictva, úředníci velkých dělnických těles, mají svatou povinnost, aby rozhodně ohradili se proti každému pokusu vnésti rozbroj do řad dělnictva.

ZPRÁVY AMERICKÉ.

Gompers o poměrech v Homestead.

Philadelphia, Pa., 12. prosince. — Předseda Americké Pracovní Federace mluvil ve své zahajovací řeči o trudném postavení dělníků v Homestead a nespravedlnosti našeho společenského zřízení, při čemž mezi jiným pravil: "Kapitalisté homesteadští vzpoměli si náhle a snížili dělníkům svým mzdy o velké procento. Aby se tomu nemohli dělníci vzpírat, povolali si na pomoc bandu zlosynů, kteří připluli na lodi beze všeho praporu, aniž by stáli v nějakém svazku k okresu nebo státu. Tito lidé, kteří podle zákona všech národů musí býti uznáni za piráty a loupežníky, zjednali byli společnost, aby přepadli klidné město i poctivé občany a dělníky, aby tyto z práce vytlačili a nahradili je lidem ještě chudším a ubožším, který by ještě laciněji pracoval. Občané homesteadští, kteří viděli svou svobodu, své rodiny a domovy ohroženy, chopili se zbraní a zahnali lupiče po tuhém boji, v němž mnozí z nich životy své na oltář dělnické myšlenky položili. Za to teď zatčeno a uvězněno jest přes 200 dělníků, kteří obžalováni jsou ze spiknutí, vraždy, velezrády a jiných nejsprostších zločinů. Jejich protivníci, kapitalisté, postaveni byli pod tutéž obžalobu, ale jsou na svobodě a těší se ze svého přebytku, kdežto oběti jejich vyděračnosti upí ve vězeních a rodiny jejich doma zmírají hladem. Toto jednání a zaprodanost soudu pennsylvanského nedá se nikdy ničím ospravedlniti. — Homesteadská záležitost jest bez odporu první a nejdůležitější věc, kterouž dnes musíme projednati. Též v Buffalo, Tennessee a Idahu učiněno bylo nedávno dělníkům neodůvodnitelné přiskoří. Vyhlazovací válka vypovězena byla organizované práci, však tato nebude nikdy vyhlazena. Dělnické hnutí má základ přirozený, domáhá se odstranění křivdy, útisků a příkoří, jež musí lid chudý snášeti. Požadavky organizované práce jsou spravedlivé a tudíž naleznou vždy ohlasu a zastání, třeba by se proti nim všechny kapitál spojil. Dělníci

jsou si dnes vědomi, že se jim děje křivda a oni si sami ku svým právům dopomohou."

Milost českému dělníku.

New York, 13. pros. — Na přímluvu doutníkářských uníí č. 90. a 144. a senátora Roesche udělil guvernér Flower milost českému doutníkářskému dělníku Václavu Bozděchovi, jež byl dne 14. února 1891 odsouzen na čtyry roky do vězení pro útok vraždy druhého stupně. V prosinci roku 1890 vypukla stávka u jedné doutníkářské firmy, u níž byl také Bozděch zaměstnán, ale když se okolnosti zdály býti stávce nepříznivými, chtěli se někteří ze stávkářů navrátiti do práce. Tu se odbývala schůze stávkářů, jež měla průběh velmi bouřlivý a došlo i na rvačku, v níž bylo několik lidí poraněno a také Bozděch stlučen. Pro účastenství v této rvačce byl Bozděch odsouzen na čtyry roky do vězení, ač byla nevina jeho dokázána. O propuštění Bozděchovo pracovaly doutníkářské unie velmi usilovně a konečně se práce jejich setkala se zdarem.

Politické zprávy.

Washington, 13. pros. — Když jest nepřítel přemožen, nastanou obyčejně boje mezi vítězi samými. Tc platí také o straně demokratické, která několik budoucích let bude mítí úplně v rukou vládu země. Demokraté rvou se již dávno mezi sebou, ale teprve teď propuká to více na veřejnost. V sobotu večer shromáždění byli všichni členi politikáři země, zvláště ptátele Clevelandovi, kteří oslavovali jeho vítězství. Demokraté děl se v otázce celni na dvě strany, na horlivé zastance svobodného obchodu, k nimž se kloní Cleveland, a na stranu mírnější, jejímiž vůdci jsou senátoři Hill a Gorman a mluvíci domu poslanců Crisp. Sobotní slavnost pořádná byla klubem strany prvnější a členové druhé strany pozváni jenom ze zdvořilosti. Dostavil se z nich pouze Crisp, kterýž byl v pozvání požádán, aby také řečnil, a kterýž si připravil řeč a odevzdal ji novinářským zpravodajům. Však při hořtinně posazen byl do kouta a nikdo si ho ani nevšiml. O řeč Crisp požádán nebyl a byl po celý banket úplně ignorován. Mluvíci kongresu považován bývá vždy za nejpřednějšího vládního úředníka hned po presidentovi a místopresidentovi a Crisp měl býti vyvolán k řeči hned po Clevelandovi. Tímto jednáním byl velice uražen a s ním všichni jeho přátelé, kteří se zvláště zlobí na Clevelanda, jemuž vinu toho pohanění přičítají. Není pochyby, že hned po svolání nového kongresu vzplane znovu boj mezi oběma demokratickými frakcemi jako loni v prosinci. Kdyby měl býti Crisp znovu zvolen za mluvčího, bude Clevelandovi zasazena těžká rána, poněvadž mluvíci jmenuje výbory a ty vedou celé jednání sněmovni.

Cyklon.

New Orleans, La., 13. pros. — Město Summit v Mississipi postiženo bylo velkým cyklonem, který je značně poškodil a v blízkém sousedství hrozné spousty spůsobil. Obydlí pastora S. R. Younga bylo rozbořeno a několik lidí v něm v troskách pohřbeno. Pokud je známo, zabit byl jeden černoch, černoška a malé jejich dítě, dále šestileté dítě manželů S. Loweových. Poraněných je celá řada a mnozí z nich neštěstí zaplatí životem. Cyklon bral se ku předu cestou 300 yardů širokou a byl tak silný, že vytrhal z kořenů obrovské stromy.

Příspěvek nouzi trpícím.

Philadelphia, Pa., 14. pros. — Federace práce usnesla se v odpoledním svém zasedání přijmouti odporučením předsedy Gompers, který žádá, aby byl stávkujícím dělníkům v Homestead poskytnut příspěvek \$1000. Mimo to bude rozepsán příspěvek \$500 na utvoření zvláštního výpomocného fondu pro stávkáře. Předseda sdružených železářských uníí Weihe podal sjezdu zprávu o celé stávce, o příčinách a následcích jejích. 225 dělníků stojí dnes pod různými obžalobami a upí ve vězeních. Pět jest jich obžalováno z vraždy, třicet z velezrády a ostatní pro účastenství v povstáních. Někteří ze starých dělníků byli již přijati do práce, ale společnost si mezi nimi vybrala a odmítla řadu nejstarších dělníků, kteří mají nejčtetnější rodiny a nejvíce výdělků potřebují. Dnes jest ještě na zahálce 2200 lidí. Celkem vybráno bylo soukromými příspěvky členy unie železářské \$41,000 ve prospěch stávkářů, však vydání bylo ohromné. Obhajoba uvězněných stávkářů stála unii \$10,000. — Dále povoleno bylo \$500 uvězněným stávkářům v Coeur d'Alene v Idahu a \$500 stávkujícím ublokopům v Tennessee. Tento dobrý příklad pracovní federace měl by dojíti co největšího následování.

Plané tlachy.

Pittsburg, Pa., 14. pros. — Jak jsme již při první zprávě o hromadném otravování neunioých dělníků v Homesteadu poukázali, byla celá zpráva pouhou lží vymyšlenou pouze proto, aby byli stávkáři homesteadští představeni americké veřejnosti jakožto zlosyni a vrahové. Nikdo z dělníků v železárně neví nic o nějakém trávení. Tajemník společnosti Lovejoy praví, že prý byli dělníci z železářny, hned jak onemocněli, posíláni domů, aniž by se vedl nějaký seznam onemocnělých. Mezi onemocnělými byl podle udání společnosti také jistý Charles Stanford, který prý v továrně zemřel. Nyní ale se dokázalo, že Stanford žije a sice v Toronto, Ont., kamž odejel, nechtěje se nechat od společnosti okradat. Kuchař Gallagher, který pověst o otrávení první roztrousil, schoval se někam a nikdo o něm neví. Členové poradního stávkářského výboru vyjádřili se ku zpravodaji, že travičská pověst byla jen proto vymyšlena, aby bylo stávkářům co nejvíce ublíženo a aby byl soud pohnut k tomu, aby uznal obžalované stávkáře vinnými ze spiknutí.

Vydatná pomoc.

Kansas City, Mo., 14. pros. — Včera na homesteadský den uzavřela řemeslnická rada zdejší, aby každý dělník k ní náležející věnoval svůj výdělek za týž den ve prospěch homesteadských stávkářů. Každě přináší asi 5000 nebo 6000, kteří vydělají průměrně denně po 2 dol., tak že sbírka na stávkáře v jediném Kansas City může vynéstí kol 10,000 dol.

25 lidí raněno.

Salt Lake, Utah, 14. pros. — Nedaleko Green River, Wyo., rozdrtil se vlak dráhy Union Pacific, kterýž narazil na zlomenou kolej. Šest vozů vyjelo z kolejí a roztržtilo se. 25 cestujících, větším dílem přistěhovalectvů, bylo poraněno, dva smrtelně. Neštěstí událo se již v pondělí, ale bylo od úředníků společnosti pečlivě tajeno. Telegramy, které cestující svým přátelům poslali, byly od úředníků společnosti zločinně zadrženy.